

Hodinky®

Šperky

watch & jewellery magazine

GRAHAM

GMT Blue

» Velikosti oversize, rugby
i závody na ostrově Man S. 22

» **Zdarma** S. 65
Chcete získat
2x hodinky?

» **BorgeauD**
Věstkyně
a hodinář S. 46

UPŘÍMNOST skeletoŋů

Je to jako z lidského světa – vážíte si otevřenosti svého partnera, známého, přítele? Kdo by zavrtěl hlavou, že? No, a stejně tak tleskáme otevřenosti časomíry. Dobře, tak jinak: kdo by neobdivoval **skeletony?**

Nesazíme se přisoudit hodinám člověčí vlastnosti, nicméně podobnost tady je. Skeletové časomíry jsou totéž, co v lidském světě lidé upřímní, otevření. Podobně ani tyto hodinky nic neskrývají. Je to krásné i ošidné. Nic není skryto pod číselníkem, základem, pod můstky... Na očích jsou dovednost i chyby hodináře. Snad i proto se mluví jen o pár desítkách těch, kteří dělají ruční skeletony. Zjevně proto každý takový kus stojí v nabídce světových firem na vrcholu.

DOVOJICE
NADŠENCŮ
z Banéř Bystřice:
vlevo Igor Fábrý
a vpravo Michal
Molnár

Dlouhá a hbitá práce je cesta od nártu na papíře, přes jeho vyznačení rytkem na základně a následného vyřezání „přetvářčené“ části luparkovou pilou. Pak následuje broušení, leštění, rytí. Práce obryská na nártu typů i více.

Začít právě „oním vrcholem“ je poměrně neobvyklé, nicméně vyučení zlatník Michal Molnár a Igor Fábrý z Banéř Bystřice na Slovensku právě tím začali. „Bylo v tom víc touhy zkusit něco nového, než znalosti věci“, říká vyřečnížší z dvojice Michal Molnár.

Sedíme proti jeho pracovnímu zlatnickému a zároveň hodinářskému pracovnímu stolu v dílně nedaleko centra města. Na stole je několik kusů skeletových hodinářů. Film na videu o skeletování byl prvním popudem. Poprvé to vyzkoušeli zhruba před třemi roky. Při ručním odebrání masy základny a místku přidávali ruční rytí, modifikovali šroubky, výrobu vlastních ruček, vsazování drahých kamenů. Společně s tím přibývalo nářadí, soustruhů, nutné bylo vlastní rhodiování...

Původně jsme první kusy dělali jen pro sebe. Tolik času, třeba i dva měsíce, věnovat jednomu hodinářskému, to se nedá dělat na kšeft, usměje se Igor Fábrý. Postupně zjistili, jaké stroky se pro skeletování více hodí. Třeba ETA 6497 a 6498. Tedy klasický Unitas s velkým průměrem (36,6 mm, výška 4,5 mm, 17 kamenů) a jen s minimálně jednou sekundovou ručkou. Odstranění „zbytečného“ materiálu nechá vyniknout gravírovaným můstkem, otevře pohled na kola, křes lze poslati, namodifikovat, načernit, šroubky vyřezat nebo popustit... Krok za krokem se uvažovalo i nutnost dělat vlastní ručky, které by se mnohem více hodily ke skeletovému strojku.

To je případ geometricky přesného skeletonu s titanovými můstky. Jaké mohly být jiné ru-

čky, než skeletonové a s titanovým pozlacením, pokračuje mladý zlatník s docentní tradicí. „Byla to těžká práce a kolikrát jsem i zprvu zkažil, nechci ani říkat...“ Když nechali minimálně jednou sekundovou ručku, dostala třeba tvar jakési trojramenné sekundy nebo zlaté dykové ručky.

Základ a vlastně to největší je nápad,“ dovídáme se od Michala Molnára. „Po pravdě řečeno, přírodní ornamenty plně kuchánek nejsou, zdálo se tak náročné, jako stroze geometrické tvary. Tam musíte velmi dlouho hledat řešení...“

GEOMETRICKÝ
skeleton s přímkami
a přechyby švih je
náročný na řezání
i ruční zpracování.

ZPŘEDU JDE O POLOSKELETON

OVŠEM STACI HO OTOČIT...

ní, jak zachovat uložení hřídel, a přitom vytvořit geometrický tvar můstků." Někdy nezbuďte, než soukří přestanou, a to už můžeme o hodinářství se všim všudy. Oba začínali ušebníci, odkazy na internetu, radami známého hodináře. Dnes, když mají na kontě asi jedenáct vyrobených kusů, si troufají stále více.

"Dalším krokem jsou třeba vlastní zlatá pouzdra vytvořená z masy," prozrazuje plány Igor Fábry. "Německá ocelová pouzdra, která kupujeme, vždy nevyhovují." To znamená další vybavu dílny frézami, speciálními soustruhy

a další vybavu, která už tak "spolkla" desítky tisíc euro. Ještě stále mluvíme o tom, že tato práce se jen těžko zaplatí. I když kusy nabízejí k prodeji jsou v cenách zhruba od 6000 euro. Vždy na individuální objednávku. Třeba jako pro jeden pár, kdy dámský kus musel mít místo mostků přesně čtyři srdce. Mluvíme o kusech, které stály bezmála čtyři měsíce práce. Teď mají další, větší zakázku. Na přístupu slovenské dvojice to nic nemění. "Chceme se posunout dál. Sražen hrany, některé komponenty si vytáhně sami, učit se nové techniky... Jít za svým," skoro jedním dechem řekli oba zároveň.

Za námi se zavřely dveře malého zlatnictví ve vnitřním dvoře budovy v Banské Bystrici a my odcházeli s přesvědčením, že skeletony jsou jako lidé. Nic netají. ■

SPERKY nezůstávají stranou zájmu této dvojice. Z bohaté nabídky jsme vybrali prsten s rubínem a diamanty ve tvaru srdce (cena 1,55 ct a brilanty 0,3 ct) a čtenářský zlatý náramek s citrínem (7,6 ct.) a brilanty (1250 €).

PŘÍRODNÍ MOTIVY

Vždy jeden kus

Není časté, aby člověk držel v prstech kusy, které nesou označení Pièce Unique nebo číslice 1/1. Jde o jediný kus svého druhu. To dělá skeletony Michala Molnara a Igora Fábryho unikátními. Samozřejmě, že této originalitě odpovídá cena, která se u ocelového kusu pohybuje zhruba od 6000 €.

Volba strojků Unitas je zcela přirozená, ostatně je dokonce nabízen přímo jako skeleton. Zůstanete u něj?

Souhlasíme, Unitas je skutečně ideální strojek pro skeletony. Užtáhlo ho tedy budeme používat i v budoucnosti. Zároveň, chceme hned dodat – nejde ale jen o něj.

Skeletony si žádají poměrně velké průměry. Stejně velký jako Unitas je ETA Valgranges. Jde o chronograf. Takové skeletony jsou méně časté, přesto...

Uvažovali jsme i o použití strojků Valgranges. Jeho veliký průměr a automatický nábeh něco delšího – velký rotor. Dal by se pěkně zdobit. Zatím jsme se k tomu nedostali, ale máme tu v plánu.

Co kusy s tourbillonem? Víme, že jste to zkoušeli. Co vás limituje?

Časem se s tourbillonem je pro skeleton velmi vhodná. Tam nás nic neomezuje. Jediným limitem jsou finance,

Michal Molnar

Igor Fábry

je přirozeně nákladnější dražší než třeba Unitas. Nicméně je jen otázkou času, kdy se k práci na skeletonu s tourbillonem také dostaneme.

Kdo vás ze současných tvůrců inspiruje: A. Preciuzo, G. Lang, A. Strom, J. Benzing, A. Shorokhoff, J. Etolle...?

Předně, snažíme se jít svojí cestou. Nicméně například A. Preciuzo má velmi originální a odvážné nápady. Libí se nám, že dělá věci, které ještě nikdo nerealizoval. J. Benzing má také "dár" zajímavých modelů, třeba když skeletuje starší kalibry různých renomovaných firem, jako jsou IWC, Patek Philippe atd. Velmi se nám líbí i skeletony s tourbillonem od Schwarze Esmeas.

Co neblíží plány?

Do značné míry je ovlivňují zákazníci. Přestože plány přicházejí rukou v rukou s příjmy ziskem, si necháváme design na nás, takže můžeme realizovat naše představy.